

“Dokumenti Drugoga vatikanskog koncila”
Konstitucija “Gaudium et spes”: Zauzetost za obitelj u današnjem društvu
(Čitanje: Ef 5,31-33)

Draga braćo i sestre, dobro jutro i dobro došli!

Pastoralna konstitucija “Gaudium et spes” Drugoga vatikanskog koncila, nakon što u prvome dijelu govori o dostojanstvu ljudske osobe i njezinu pozivu u svijetu, u drugome dijelu, “u svjetlu Evanđelja i ljudskoga iskustva”, promatra neka od najhitnijih pitanja suvremenoga vremena (usp. GS, 46). Pozornost se ponajprije usmjerava na brak i obitelj, gdje se naglašava da je “dobro osobe te ljudskog i kršćanskog društva tijesno povezano s povoljnim stanjem bračne i obiteljske zajednice” (GS, 47).

Radi toga Koncil ne potvrđuje samo vrijednosti i svrhe braka, nego donosi obnovljeno poimanje braka kao “prisne zajednice života i bračne ljubavi” (GS, 48). Nadopunjujući pravnu dimenziju braka kao ugovora, temelj te zajednice prepoznaje se u “bračnom savezu”, shvaćenom kao “ljudski čin kojim se supružnici međusobno daruju i primaju” (isto).

Uzajamno darivanje muškarca i žene, po kojemu “nisu više dvoje, nego jedno tijelo” (Mt 19,6), utemeljuje zahtjev za “potpunom vjernošću” i “nerazrješivim jedinstvom” supružnika te nalazi svoj živi izraz u rađanju i odgoju djece (usp. GS, 48). Kao odraz božanskoga Trojstva, bračna i roditeljska ljubav po sakramentu Ženidbe “podržana je i obogaćena otkupiteljskom snagom Kristovom”, kako bi supružnici mogli ljubiti jedno drugo “kao što je Krist ljubio Crkvu i samoga sebe predao za nju” (isto).

Nakon što je zbilju braka rasvijetlila u svjetlu Kristove ljubavi, koja je istina ljudske i božanske ljubavi, “Gaudium et spes” usmjerava pozornost na bračnu ljubav i bračnu plodnost. Bračna ljubav ne svodi se samo na erotsku privlačnost, premda je i ona njezin sastavni dio, nego zahvaća cijelu volju supružnika, oživljuje osjećaje njihovih srdaca te se očituje nježnošću, osjećajima i gestama ljubavi (usp. GS, 49). Obuhvaćajući dobro cijele osobe, muškarca i žene, jednakih u dostojanstvu, ta ljubav prožima sav život supružnika i nalazi svoj izraz u činima koji su vlastiti bračnom savezu (usp. isto). Dok označava potpuno osobno predanje jedne osobe drugoj, posebna bliskost supružnika potiče njihovo uzajamno darivanje i obogaćuje njihovu zajedničku radost (usp. isto).

Plodnost bračne ljubavi očituje se također u rađanju djece, “najdragocjenijem daru ženidbe” (GS, 50). Prenoseći i odgajajući ljudski život, koji se nikad ne smije odbaciti, supružnici postaju “suradnici ljubavi Boga Stvoritelja i na neki način njezini tumači” (isto). Pozvani na tu ljudsku i kršćansku odgovornost, dužni su oblikovati ispravan sud o vlastitom dobru i dobru svoje djece, rođene ili buduće. Takav sud, koji u konačnici sami supružnici trebaju donijeti pred Bogom, zahtijeva da njihova savjest bude usklađena s božanskim zakonom, koji crkveno Učiteljstvo tumači u svjetlu Evanđelja (usp. isto).

Vrednovanje zajedništva ljubavi i plodnosti u braku dovodi Koncil do zaključka da ne može postojati “stvarna proturječnost između božanskih zakona koji uređuju prenošenje života i onih koji promiču istinsku bračnu ljubav” (GS, 51). Naprotiv, potvrđuje se da je, “kada je riječ o usklađivanju bračne ljubavi s prenošenjem života”, potrebno sačuvati “u ozračju istinske ljubavi cjelovito značenje uzajamnog darivanja i ljudskog rađanja” (isto).

Iz toga slijedi da “život, jednom začet, mora biti zaštićen s najvećom brigom”, odbacujući i pobačaj i čedomorstvo, kao i da se “čini svojstveni bračnom životu, uređeni prema istinskom ljudskom dostojanstvu, moraju poštovati s velikim uvažavanjem” (isto).

Nauk konstitucije “Gaudium et spes” o bračnoj i obiteljskoj zajednici stoga ističe društvenu ulogu obitelji, koja se naziva “školom bogatijeg čovječstva” i “temeljem društva” (GS, 52).

Istodobno poziva sve koji nose društvene odgovornosti, osobito na političkom i kulturnom području, da “djelotvorno surađuju u promicanju ženidbe i obitelji” (isto).

Predraga braćo i sestre, ta je zauzetost danas potrebnija nego ikada prije. Crkva je toga itekako svjesna, što potvrđuje pastoralna skrb papa koji su slijedili nakon posljednjega Koncila, sve do dvostruke sinodske skupštine koju je sazvao papa Franjo, a na koju su se posljednjih dana ponovno osvrnuli poglavari katoličkih istočnih Crkava i predsjednici biskupskih konferencija.

Neka nas Sveta nazaretska obitelj prosvjetljuje na našem putu i štiti obitelji diljem svijeta.